

Checklist gemeenten en provincie MJP 2017

Van: (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)

Datum: 11 juli 2016

Inleiding

Op 28 juni 2016 heeft overleg plaatsgevonden tussen gemeenten, provincie en NCG over de kadernotitie MJP 2017.

Het door de NCG aangeleverde stuk was te prematuur en de definitieve kadernotitie is 15 juli toegezegd.

In het overleg hebben de gemeenten en provincie wel aan de hand van de voorliggende notitie diverse (beleids)vragen en knelpunten benoemd. In de nazit met kleine groep is afgesproken om een regionale notitie te maken met deze beleidsvragen en knelpunten die als checklist van de kadernotitie kan dienen. Wat willen we terugzien in MJP2017? Wat vinden we belangrijk voor onze inwoners? We gaan er bij deze notitie vanuit dat daar waar NCG staat wij daar als medebestuurders ook voor staan.

Ontwikkelingen en inzichten

De basis is MJP 2016-2020. De kadernotitie MJP2017 moet de wijzigingen en de daaraan hangende consequenties verbinden. Belangrijke wijzigingen zijn het nieuwe winningsbesluit en de eerste ervaringen. Daarnaast zullen omkering bewijslast, inzichten in versterkings/engineeringsopgave, uitgevoerde NCG-onderzoeken, actualisatie mijnbouwwet en nieuwe NPR pas in najaar/winter beschikbaar komen. Dit betekent dat je een aantal scherpe beleidslijnen nodig hebt om gedragen keuzes voor 2017 te maken.

Zijn de belangrijkste gewijzigde en nog komende inzichten benoemd en zijn daar scenario's aan verbonden gebaseerd op heldere beleidslijnen?

- * uitspraak over relevante wetgeving, richtlijnen, uitspraken RvS, gevalideerde onderzoeken etc, die van invloed zijn op de doelen van het MJP

Doelstellingen MJP 2016 (pag 75) 1 t/m 5

Doelstelling 1 gaat alleen over 'veilig voelen', maar zou ook moeten bevatten 'veilig zijn' (i.e. net zo veilig als in de rest van Nederland). Hier zou ook het algehele welbevinden een plek moeten krijgen, want het gaat immers niet alleen over veiligheid.

Doelstelling 2 gaat alleen over schadeherstel. In de brief van minister van EZ inzake het ontwerp-instemmingsbesluit wordt echter ook gesproken over het voorkomen van schade. Dit belangrijke inzicht moet onderdeel gaan worden van het maatregelenpakket. Welke doelstelling verbinden we hieraan voor 2017 en daarna?

Zijn de doelstellingen scherp genoeg bijgesteld op het punt veilig zijn en voorkomen schade?

- * uitspraak over realisatie doelen 2016 (q2 rapportage, maar dan ook een oordeel over voortgang). Daar waar voortgang nog loopt, harde termijnen noemen en consequenties van niet realiseren benoemen.
- * aanscherping doelen nav ontwikkelingen.

Financiën (en samenwerking NAM)

Kritiek op het vorige MJP was dat er geen financieel kader is geschapen. Er is nu duidelijkheid gekomen over extra middelen vanuit voorjaarsnota maar er zijn ook afspraken gemaakt met NAM. Echter hier lopen nog diverse discussies over reikwijdte van aansprakelijkheid en hiermee samenhangende financiering. Bijvoorbeeld discussies over nieuwbouwregeling, erfgoedkader, "financiële sloop", schade buiten contour etc... Daarnaast loopt nog steeds de discussie tussen G9 en G12 financiën. Ook hier moet MJP inzicht in geven voor 2017 waarbij dat jaar ook gebruikt moet worden om de discussie over gemeentelijke herindeling hieraan te koppelen.

Komt er in MJP een heldere paragraaf over de financiën waarin zekerheden en onzekerheden voldoende benoemd zijn. Wat is het handelingsperspectief bij onzekere bedragen?

- * uitgewerkte begroting middelen NCG, raming middelen NAM en ook aangeven wat niet geraamd/gedekt is.

Schade

Snel:

In Q1 is aangegeven dat doorlooptijd van schadeafhandeling circa 40 weken (10 mnd) bedraagt. Dit zou verder naar beneden moeten.

Welke specifieke acties worden in 2017 ondernomen om dit verder terug te brengen?

Afdoende

Gelet op de vele discussies en grote onrust onder de bevolking over de afhandeling van schade laat zien dat dit nog niet voldoende is. Vele en vaak hoogoplopende discussies lopen rondom toename C-schades, schade buiten contour, aardbevingsschade versus mijnbouwschade, schade door bodemdaling. Ook bij meerdere veroorzakers van schade moeten de gedupeerden niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. NCG moet inzetten op de '1 loket' gedachte.

Er zijn nog teveel complexe schades. De discussies hierover trekken een zware wissel op onze bevolking en ondermijnen het vertrouwen verder. Duidelijkheid en kaders moeten zo snel mogelijk tot stand komen waarbij NCG een belangrijke rol heeft. Ook aandacht voor het nog op te stellen rapport van de NAM over de mate van schade aan de grenstoestanden DS1, DS2 en DS3 (preventie schade) en de mogelijke consequenties voor MJP2017.

De roep om NAM verder uit het systeem te halen horen we op dit onderdeel het hardst. Met welke maatregelen en met welke voortvarendheid gaan we in 2017 verder. Wat is het standpunt van de NCG? En welke mogelijkheden gaat zij verder verkennen (bijvoorbeeld het onderdeel van de schadetaxaties naar onafhankelijk bureau)? En hoe verhoudt zich de toezichthoudende rol op CVW ten aanzien van de uitvoerende taak van NCG?

Daarnaast kunnen de omkering bewijslast en rechtszaak WAG de bestaande samenwerking met NAM en CVW aantasten.

Monitoring

Gemeenten willen in ieder geval voor hun grondgebied kwartaalrapportages in meldingen en voortgang van schadeafhandeling. Dat mag op geaggregeerd niveau (per dorp of per wijk) en is voor ons niet noodzakelijk op pandniveau. Deze informatie moet de NCG wel beschikken.

Biedt het MJP2017 voldoende sense of urgency om stappen te maken in schadeafhandeling. Is het scenario van mogelijke consequenties van omkering bewijslast meegenomen.

- * Uitspraken over verbetering schadeafhandeling (buiten contour, C-schades, mijnbouwschade, complexe schades);
- * Uitwerking '1-loket'gedachte;
- * Uitspraken over schadepreventie.
- * Heldere uitspraak over terugtrekkende rol NAM: waar zit de NAM wel aan

de knoppen (waarom) en wat zou je anders willen zien, geldt ook voor toezicht op CVW. Zowel voor schade als voor versterking.

Versterking

Tot nu toe is, bij gebrek aan beter, gekozen voor een pragmatische prioritering in versterking. Belangrijkste vraag is of op dezelfde wijze verder wordt gegaan of dat nu met huidige inzichten ook meer onderbouwde keuzes gemaakt kunnen worden. Dan wel dat een aantal beleidslijnen kan worden gekozen om medio 2017 onderbouwde bijstellingen te kunnen maken.

Gebiedsgericht, risicogericht of "meters maken".

Het CVW hanteert het beeld van meters maken (grootweg eerst zoveel mogelijk rijwoningen ronde 1 daarna zoveel mogelijk rijwoningen in ronde 2). De vrijstaande woningen worden beperkt onderzocht zodat een gebiedsgerichte aanpak (die de meeste mogelijkheden biedt voor koppelkansen) moeizaam tot stand komt. Daarnaast speelt de vraag wanneer dan de vrijstaande woningen en andere bouwwerken in de ronde 1 gebieden (grootste dreiging) aan bod komen. Bij de benadering gingen alle partijen er vanuit dat rijwoningen de meest risicovolle bouwwerken zijn en door van binnen naar buiten te werken tegelijkertijd risicogericht werd gewerkt. Echter uit winningsplan NAM blijkt dat niet rijwoningen tot de meest risicovolle bouwwerken behoren maar juist weer andere typologieën (wonen boven winkels, appartementen, grote loodsen) in beeld komen. Tevens levert de informatie van de slappe grondlagen een gewijzigde dreigingskaart op. Tot slot blijven dit theoretische benaderingen, terwijl we pas echt wat weten als er een breed en grondig inspectieprogramma is uitgevoerd over alle gebouwtypen.

Engineeringcapaciteit woningen

Door invoering van NPR versie 2 (witte NPR) kan niet meer worden volstaan met een eenvoudige berekeningsmethodiek. Complexe berekeningen dienen ten grondslag te liggen aan de versterkingsmaatregelen. Dit betekent dat de versterkingsopgave in eerste instantie een engineeringopgave is geworden. Meters maken kan, volgens het CVW, alleen als de ingewerkte teams zich zoveel mogelijk met dezelfde type woningen bezighouden. Daarnaast probeert men in beperkte mate kennis op te doen voor vrijstaande woningen en te kijken of hier met aangepaste snellere methodes dezelfde resultaten worden verkregen. De NAM gaat nog uit van invoering van Expert systeem begin 2017. Onduidelijk is nog wat de NPR versie 3, die verwacht wordt einde van dit jaar gaat betekenen. Dit betekent dat opname in het bouwbesluit blijkbaar voorlopig niet aan de orde is en derhalve handhaving door gemeenten niet mogelijk.

Door onduidelijkheid over plannings, totale inspectiehoeveelheid en mogelijkheden hebben we als NCG/gemeenten te weinig inzicht om keuzes te kunnen maken en daarmee de regie te nemen. Onderstaand rekenvoorbeeld geeft inzicht in gevoel voor de opgave.

Rekenvoorbeeld (MPH)

Aanname: 150.000 panden te onderzoeken

1-1-16 tot 1-6-17: 1500 panden (vnl rij en 2/1kap).

1-6-17 tot 1-6-18: 3000 panden (vrij groot deel rij en 2/1kap)

1-6-18 tot 1-6-19: 3000 panden (groot deel rij en 2/1 kap)

1-6-20 tot 1-6-21: 2500 panden (vnl vrijstaande woningen en complexe bouwwerken)

Daarna jaarlijks 10% toename.

Engineering voorraad gereed na 25 jaar, na 4,5 jaar circa 10.000 panden onderzocht.

Maatschappelijk risico, community risk en andere groepsrisico's

Bovenstaande prioritering gaat steeds uit van het individuele risico. Het MJP geeft aan dat tevens aandacht is voor gebouwen waar veel mensen samenkomen of gebouwen met een maatschappelijke functie. Daarnaast zijn de eerste resultaten van het maatschappelijk risico doorgerekend voor een aantal gemeenten en voor de vallende objecten (community risk). Belangrijk is dat duidelijke keuzes worden gemaakt hoe met al deze verschillende vormen van groepsrisico in de verdere prioritering wordt omgegaan.

Ondertussen constateren we ook hier dat het tempo van onderzoek en het delen van resultaten traag gaat, bijvoorbeeld op het gebied van CC2/CC3 gebouwen en zorginstellingen. Bij ziekenhuizen speelt dan nog de discussie tot welk niveau versterking wenselijk/noodzakelijk is: damage limitation of near collapse. We gaan er hierbij vanuit dat het scholenprogramma doorgang vindt maar willen de afweging kunnen maken ten koste van welke capaciteit voor bijvoorbeeld onderzoek in zorg of drukke winkelstraten dit plaatsvindt.

Biedt het MJP2017 voldoende kaders om de belangrijke keuzes in prioritering in onderzoek en versterking verder te onderbouwen?
En is er inzicht (hoe globaal dan ook) in de planning.

- * onderbouwde uitspraken over prioriteren en methodiek voor versterking; vertalen in uitvoeringsconsequenties (capaciteit)
- * Uitspraken over veiligheidskader/ risicobeleid, samenhangend met Near Collapse/ Damage Limitation en voorkomen van schade

Infra, Agro en Industrie, Erfgoed

Mbt Erfgoed nog veel onduidelijk. Veel gemeenten zijn bezig met waardenstelling en identificeren van beeldbepalende panden. Hiermee leggen we eigenaren, die in kader van schade of versterking al lastige keuzes moeten maken, extra beperkingen op zonder dat daar iets tegenover staat. Wat kunnen we "nieuwe" erfgoedeigenaars bieden (hoe en wanneer wordt "150%" regeling ingevuld?).

Wanneer zijn normstellingen te verwachtingen over zowel infrastructuur als (chemische) industrie?

- * Uitspraken over planning kaders infra, agro, industrie en erfgoed

Regelingen (en overige instrumenten)

Overzicht van planning van regelingen en pilots. Belangrijk is dat evaluaties niet voor de show zijn maar dat gemeenten en provincie er nog wel wat van kunnen vinden en daar voldoende tijd voor is. Zo is schadeprotocol pas bekendgemaakt bij stukken stuurgroep die volgeladen met stukken zat. Goede ambtelijke voorbereiding was niet mogelijk. Gemeenten en provincie moeten meer meegenomen worden in processen. Hoe gaan we dat met elkaar regelen? Welke scenario's zijn aan de orde bij de nu lopende pilots die volgend jaar geëvalueerd worden?

Geeft het MJP2017 voldoende duidelijkheid wanneer welke instrumenten, regelingen of onderzoeken beschikbaar zijn? En zijn uitgangspunten en consequenties voldoende in beeld?

- * Uitspraken over doelstelling en planning van instrumenten (regelingen en onderzoek)
- * Procesafspraken voldoende geborgd

Werkingsgebied

Het werkgebied van de NCG is op dit moment de G12. Het gebied dat onderhevig is aan invloed van de gaswinning is echter groter. Dit blijkt zowel uit het winningsplan als uit de NPR. Het is belangrijk dat de NCG hier een duidelijke uitspraak over doet.

Veranderende inzichten

In het MJP is opgenomen dat nieuwe inzichten halfjaarlijks worden 'vastgeklikt'. In de herziening moet dit concreet worden gemaakt.